

TUSSEN WAKEN EN ONTWAKEN

Psalm 121: 8 en Lucas 9: 32

17 maart 2019. OK, 1003/1393

Lieve mensen,

1 Ik ga slapen, ik ben moe, 'k sluit mijn beide oogjes toe. Here, houd ook deze nacht over mij getrouw de wacht... Ja, de meesten van ons kennen dit kinderliedje vast wel. Misschien heeft u het wel net als ik geleerd van uw moeder. Elke avond voor het slapen zongen we het samen, geknield voor het bed. In het prille begin dacht ik nog dat ik om speelgoed bad: Here, auto deze nacht... maar moeder verbeterde deze zin al snel. God is geen Sinterklaas. Het gebed vergezelde mijn verdere kindertijd. Het markeerde de overgang van dag naar nacht, van waken naar slapen. Het kinderlied gaf me rust en vertrouwen. Eenmaal volwassen werd mijn bidden anders, totdat ik zelf vader werd en ik mijn eigen kinderen hetzelfde gebedje weer aanleerde. Het ontroerde me opnieuw: dit korte lied over God die trouw de wacht houdt, terwijl wij gaan slapen.

2 Eigenlijk lijken dit kindergebed en psalm 121 wel veel op elkaar. Ook in deze beroemde psalm gaat het over een God die wakker is en waakt en de wacht houdt over ons. Vorige maand stond deze psalm hier in de OK centraal tijdens een bijeenkomst meditatief schilderen. We lazen de psalm in de groep enkele malen. Vervolgens gingen we er in stilte mee aan de slag, gewapend met verf, penselen en een klein paneeltje. Met toestemming van de groep mag ik nu enkele creaties onthullen. Een primeur dus!

Allereerst deze: (Dia 1) Aan het woord is een pelgrim. Hij is op reis naar de tempel. Onderweg krijgt hij het Spaans benauwd. Zijn reis is namelijk bepaald niet zonder gevaar. Hij kan rovers of wilde dieren tegenkomen. En wat dan? De bergen symboliseren zijn diepe angst en zorg. Hij ziet er als een berg tegenop. De psalmist zingt: Als ik mijn ogen opsla naar de bergen, waar komt mijn hulp vandaan. Help... De schilder van dit doek tekent deze hulpvragen in donkere prikkelende kleuren. Het leven van de psalmist en pelgrim weerspiegelt ons aller leven. Ook wij kunnen soms als een berg opzien tegen de dingen. Ook wij ervaren geregeld de keiharde en vlijmscherpe kanten van ons bestaan. Een ernstige ziekte, een echtscheiding, een ruzie, een ramp, een aanslag een plotseling overlijden, een...vult u maar in. Geen mens die het niet af en toe uitschreeuwt: Help. Het leven rijmt niet. We snappen het niet. We vuren onze vragen en twijfels wanhopig naar de hemel. God, waar bent u?... Toch staan er niet alleen donkere kleuren op dit doek. Er is ook licht. Er zijn ondanks alles godzijdank ook momenten van bescherming en geborgenheid.

3 Iemand schilderde psalm 121 zo (Dia 2). Kijk, daar wandelt onze pelgrim. Hij zou zomaar u, jou of mij kunnen zijn. Net als de dichter van

psalm 121. We wandelen. We maken een reis. We komen ergens vandaan en we gaan ergens naar toe. En onderweg in het leven vol butsen en scheuren mogen we ons ondanks alles toch beschermd weten. De dichter herpakt zichzelf. Na zijn hulpvraag belijdt hij zijn geloof: *Mijn hulp is van de Heer die hemel en aarde gemaakt heeft.* Het is deze ene zin die sinds eeuwen een vaste plek aan het begin van elke kerkdienst heeft gekregen. Ook vandaag. Help? Ja, er is hulp. Al wandelend met stok en rugzak mag ik mijn ogen richten op de God van hemel en aarde die alles heeft gemaakt. Ook ons, Hij geeft me het leven, Hij geeft me kracht om te lopen, te genieten, Hij is als een wachter om mij heen. Ja, Hij houdt getrouw de wacht, ook al is het nacht. Vandaar die handen als bescherming boven en onder. Vandaar ook het wakend oog.

4 Hier nog eens het oog wat groter in beeld, geschilderd door een andere deelnemer (dia 3): Een oog uit de hemel gericht op de wereld. Vroeger zag je ook Gods oog op middeleeuwse schilderijen. Als nijdig oog van God als spion die alles goed in de gaten houdt. Maar dit oog is een oog van een lieve Vader/ Moeder, die ons teder aankijkt. Bij Wie wij ons gezien en gekend mogen weten. Hij kijkt ons vol liefde aan en waakt over ons, juist ook als we het moeilijk hebben. Ook als we in slaap vallen. Kunnen wij dát zien?

We komen bij ons andere Bijbelverhaal. We zien de drie slapende leerlingen snurken op de berg. Alweer een berg. Plek waar hemel en aarde elkaar naderen. Plek waar het perspectief op ons leven anders kan worden. Jezus is daar aan het bidden. Hij staat in het volle licht met Mozes en Elia. De leerlingen slapen. Zij zien het eerst niet. Gek, toch, God heeft ons in het oog. Zijn ogen kijken ons voortdurend teder en liefdevol aan. Maar wij kunnen net als de leerlingen slapen en blind zijn voor het wonderlijke geheim van Gods aanwezigheid en Liefde. Het mystieke proces van ontwaken en wakker worden, dat is iets waar ieder van ons toe opgeroepen wordt. Een leerschool voor ons leven. De verhalen uit de Bijbel, de erediensten en onze samenkomsten (al dan niet met verf en penselen) willen ons daar gevoelig voor maken.

5 En soms kan het gebeuren. Dan beginnen we iets uit de hemel te zien, te zien soms even (om met Huub Oosterhuis te spreken). Dan kunnen we anders wakker worden. Al is het maar een beetje zoals Petrus, Johannes en Jacobus. Zij krijgen ineens een blik op de hemel te zien. Een flits. Een verlichtende ervaring. Een topontmoeting van hoog niveau. Jezus bidt en spreekt met Mozes en Elia. Daar schijnt nu ineens het volle licht op. Jezus is op een berg en ontmoet twee spirituele gidsen die elk op een berg ook ooit een Godsontmoeting hebben meegemaakt: Mozes op de Horeb met de brandende braamstruik (de stem: IK BEN), en later op de berg Sinaï de Tien Geboden (Heb God lief, heb je naaste lief), Elia op de Karmel in gevecht met de negoden en zijn ontmoeting met God op de berg Horeb in de stilte en ruisen van een zachte bries.

Petrus wil deze piekervaring vasthouden. Hij zou de 3 verlichte godsmannen in een tent willen stoppen. Dit zou volgens exegeten kunnen verwijzen naar het Loofhuttenfeest, het feest van de tenten met een opening naar de hemel. Maar piekervaringen zijn er meestal maar even. En daarna zijn ze weer weg. Zoals ook hier.

Als we dit ene maar vasthouden bij het vervolg van de reis: Er is een God die waakt en de wereld liefdevol in het oog heeft. En Jezus is zijn zoon. De stem uit de wolk is de stem die ook wij mogen horen en omarmen. Dit is mijn zoon, luister naar hem. Dat is wat ons te doen staat: steeds weer proberen te kijken naar het licht van God via de ogen van Jezus. Hoe Hij omzag naar mensen en mensen een stukje dichter bij God bracht.

6 O Heer, houd ook deze nacht getrouw de wacht. Wij zijn als pelgrims onderweg. En onderweg kan het ons zomaar overkomen. De ontdekking dat we gezien en gekend zijn door de Onzienlijke. De meditatieve schildersessie was voor onze schildergroep een mooie avond om psalm 121 te herontdekken in kleuren en persoonlijke verhalen. Maar die ontdekkingsreis kan ook op zoveel andere manieren plaatsvinden.

Een voorbeeld tot slot: Vorige week zondag liep ik mee in de Klimaatmars in Amsterdam (mijn oude studentenstad). Ik zag ook enkele bekenden uit de Oosterkerk trouwens. Ik ervoer deze klimaatmars als een stukje liturgie op straat. Singing in the rain. We begonnen in de Dominicuskerk en hoorden psalm 104 als lied over Gods wonderlijke schepping. Daarna ontvingen we van PKN scriba ds. René de Reuver de zegen voor de mars en zongen een lied. Al wandelend in de regen demonstreerden we voor een duurzame en leefbare wereld met toekomst voor volgende generaties. Een mars om politici en regeringsleiders en samenleving wakker te schudden: De strijd tegen CO2, opwarming van de aarde en vervuiling, het is nog niet te laat. En wat gebeurde er...onze regering kwam afgelopen week al met een nieuwe klimaatakkoord...

De pelgrimage met God wil ons wakker maken voor zijn aanwezigheid, zijn wil en zijn Rijk van duurzame vrede. Zijn oog wil onze ogen scherpen. Ja, met zo'n waakzame God is het goed wandelen. Hij kijkt ons tevoorschijn. O Heer, houd ons in onze nacht getrouw de wacht.

In Naam van de Vader en de zoon en de heilige Geest. Amen.

